

Súkromná základná škola s materskou školou Marie Montessori

Obsahový a výkonový štandard

DEJEPIS

pre 7. – 9. ročník

Komparácia vzdelávacích štandardov predmetu dejepis v ŠVP a v ŠkVP: obsahové a výkonové štandardy uvedené čiernou farbou písma sú totožné v oboch typoch programov, obsahové a výkonové štandardy vyznačené červenou farbou sú v ŠkVP zaradené nad rámec ŠVP (prípadne žltou farbou ak v ŠkVP absentujú).

Obsahový štandard Dejepis, 7. ročník	Výkonový štandard
Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline <ul style="list-style-type: none">Príchod SlovanovVeľká Morava	Žiaci sú schopní: - opísať pravlast' Slovanov, dôvody a územia sťahovania, - identifikovať vzťahy medzi Slovanmi a Avarmi, - uviesť príčiny vzniku Samovej ríše a jej význam, žiaci vedia: - opísať vznik a rozmach Veľkomoravskej ríše, - zhodnotiť prínos Cyrila a Metoda pre rozvoj našej kultúry a štátnosti, - opísať Veľkomoravskú ríšu počas panovania Rastislava a Svätopluka, - opísať kultúru a vzdelanosť vo Veľkomoravskej ríši,
Slováci v Uhorskom kráľovstve <ul style="list-style-type: none">Kráľovstvo mnohých jazykov a mravovBanské mestá	Žiaci vedia: - vysvetliť vznik Uhorského kráľovstva a prínos predkov Slovákov pri jeho utváraní, - zhodnotiť vládu Štefana I., - zhodnotiť význam Nitrianskeho vojvodstva, - analyzovať Zlatú bulu Ondreja II., - vysvetliť, prečo dochádzalo v Uhorsku k neustálemu boju o trón, - analyzovať a zhodnotiť spôsob života ľudí vo vrcholnom stredoveku a dnes, - zdôvodniť hospodársky rozkvet za vlády Karola Róberta, - zhodnotiť význam vnútornej a zahraničnej politiky Ľudovíta I. a Žigmunda Luxemburského, - opísať vládu Mateja Korvína, - zhodnotiť význam banských miest na Slovensku, zlatá baňa Uhorska, - opísať kultúru v Uhorsku vo vrcholnom stredoveku, - vyhľadať obrazový materiál z gotickej cesty
Obrazy novovekého sveta <ul style="list-style-type: none">Kríza stredovekuKníhtlačObjavitelia a dobyvateliaObjavitelia a objaveníHospodárske zmenyReformácia a protireformácia	Žiaci sú schopní: - charakterizovať humanizmus a renesanciu, zhodnotiť význam kníhtlače pri rozvoji vzdelanosti, - napísať krátku esej o význame písaného slova - rozlíšiť a analyzovať pojmy objaviteľa a dobyvateľa, - uviesť príčiny zámorských objavov, - posúdiť dôsledky zámorských objavov, - zhodnotiť význam zámorského obchodu, - zakresliť do obrysovej mapy smery objavných plavieb, vedia opísať dôsledky objavov pre domorodé obyvateľstvo, opísať ich osud a pozitíva/negatíva objavov. Žiaci vedia: - vysvetliť a zdôvodniť príčiny hospodárskych zmien v novoveku, opísať a porovnať prácu remeselníka v cechu a v manufaktúre, - opísať život mešťana, - zostaviť správu o spôsobe života remeselníka, Žiaci sú schopní: - opísať príčiny vzniku reformácie, - analyzovať písomný prameň, z problematikou reformácie, - analyzovať a zhodnotiť reformné učenia, - vysvetliť dôvody protireformácie
Habsburská monarchia <ul style="list-style-type: none">Slovensko na hranici dvoch svetovOsvietenský absolutizmus	Žiaci vedia: - opísať moháčsku bitku a jej dôsledky, - objasniť postavenie Slovenska v Habsburskej monarchii, - charakterizovať postavenie Slovenska v susedstve Osmanskej ríše, - uviesť príčiny a dôsledky protihabsburských povstaní v Uhorsku, - zostaviť obrazový materiál o Bratislave ako hlavnom a korunovačnom meste Uhorska, - zhodnotiť význam reforiem Márie Terézie a Jozefa II., - charakterizovať osvietenský absolutizmus, - prezentovať významné slovenské osobnosti napísaním krátkej práce alebo power point.

Obsahový štandard Dejepis, 8. ročník	Výkonový štandard
<p>Európa na ceste k moderným národom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vek rozumu • Zrod modernej doby • Modernizácia <p>Moderný slovenský národ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nacionalizmus • Slovenské národné hnutie <p>Rakúsko-Uhorsko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slováci v Uhorsku • Každodennosť <p>Prvá svetová vojna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozdelená Európa • Zákopová vojna • Odboj Slovákov a Čechov • Zmeny na mape Európy • Hospodárske zmeny • Reformácia a protireformácia 	<p>Žiaci sú schopní: - na časovej osi vyznačiť obdobie 18. až 20. storočia a zapísať najvýznamnejšie udalosti - prečítať a kriticky zhodnotiť historický prameň z uvedeného obdobia - analyzovať myšlienkový smer vyzdvihujúci rozum - kriticky zhodnotiť dovtedajšie ľudské poznanie - zdôvodniť úlohu občana na politickej scéne - na základe obrázkov a fotografií z učebnice, odbornej literatúry a pod. / nakresliť pevnosť Bastilu, francúzskeho vojaka, mešťana, mestský dom, a pod. - vysvetliť význam Občianskeho zákonníka - kriticky posúdiť príčiny a dôsledky francúzskej revolúcie - analyzovať príčiny a dôsledky vzniku cisárstva vo Francúzsku - napísať krátku prácu na tému francúzski encyklopedisti alebo Napoleon a pod. - vyhľadať údaje o bratislavskom mieri a prezentovať ich v krátkej informácii - na historickej mape vyhľadať a opísať politickú mapu Európy po Viedenskom kongrese - analyzovať príčiny a zdôvodniť význam zjednotenia Talianska a Nemecka - pochopiť proces formovania moderných národov - vymenovať znaky moderného národa - identifikovať znaky priemyselnej revolúcie a jej vplyv na modernizáciu a vznik nových tried - porovnať výrobu tovaru v manufaktúre a v továrni - opísať prácu v továrni s prízvukom na prácu detí a žien - porovnať dopravné prostriedky parník a moderné lode, konský záprah a železnice a automobil - v krátkej práci opísať a vysvetliť postavenie menších národov v Uhorsku (Rumunov, Chorvátov, Slovákov) a ich boj za národnú slobodu.</p> <p>Žiaci sú schopní: - kriticky posúdiť a zhodnotiť činnosť slovenských národných vzdelancov - analyzovať a zhodnotiť revolučný rok 1848/49, analyzovať politický program Slovákov – Žiadosti slovenského národa - opísať dobrovoľnícke výpravy a posúdiť ich význam a význam SNR - analyzovať požiadavky v dokumente Memorandum národa slovenského</p> <p>Žiaci sú schopní: - opísať vznik Rakúsko -Uhorska - špecifikovať postavenie Slovákov v R -U - zaujať kritický postoj k maďarizácii - kriticky zdôvodniť príčiny a dôsledky vystáhovalectva Slovákov - zhotoviť graf dokumentujúci regióny z ktorých najviac ľudí emigrovalo - zhotoviť tabuľku na porovnanie života v meste a na dedine - kriticky analyzovať príčiny vzniku a ciele dohody a trojspolku - kriticky analyzovať a zhodnotiť príčiny a priebeh 1. svetovej vojny - charakterizovať postoj Slovákov k vojne a ich účasť pri formovaní ČSR - zhodnotiť význam a úlohu osobností pri vzniku ČSR - opísať pomocou mapy priebeh 1. svetovej vojny - ukázať na mape zmeny, ktoré nastali rozpadom R-U - napísať krátku prácu na tému o 1. svetovej vojne</p>

Obsahový štandard Dejepis, 9. ročník	Výkonový štandard
<p>Európa v medzivojnovom období</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demokracia vs. diktatúra • Zlaté dvadsiate roky? <p>Česko-Slovensko v medzivojnovom období</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politický systém • Každodenný život • Zánik ČSR <p>Druhá svetová vojna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priebeh vojny <p>Slovenská republika (1939 – 1945)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tragédia Židov • Politický systém <p>Povojnový svet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slováci v odboji • Vesmírne preteky <p>Československo za železnou oponou</p> <ul style="list-style-type: none"> • Život na Slovensku • Rozdelený svet • Život v rozdelenom 	<p>Žiaci sú schopní: - uviesť zmeny, ktoré nastali v Európe ako dôsledok povojnovej krízy - ukázať na historickej mape nové štáty ktoré vznikli v Európe - opísať situáciu v Rusku roku 1917 - rozlíšiť demokraciu od diktatúry - charakterizovať stalinistickú diktatúru - vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku - vysvetliť príčiny vzniku nacizmu v Nemecku - uviesť dôvody vzniku diktatúr - opísať vplyv vedy a techniky na zvyšovanie životnej úrovne</p> <p>Žiaci sú schopní: - analyzovať postavenie Slovákov v ČSR - identifikovať národnostné menšiny v ČSR - zhodnotiť úlohu osobnosti: Masaryk, Štefánik, Hlinka, Hodža - prezentovať významné slovenské osobnosti napísaním krátkej práce alebo power point - zdôvodniť vplyv kultúry, spolkov, škôl na každodenný život - analyzovať historické pramene - rozpoznať zmeny, ktoré nastali po vzniku ČSR a ich vplyv na každodenný život - charakterizovať politický systém ČSR, vznik strán a ich vplyv na politickú scénu - zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR - porovnať Slovensko a Česko - opísať hospodárske a politické postavenie Slovenska v ČSR - vysvetliť úsilie slovenských strán o autonómiu v rámci ČSR - uviesť príčiny, ktoré viedli k okypteniu a zániku ČSR - opísať mníchovskú dohodu, – opísať vyhlásenie autonómie Slovenska - analyzovať viedenskú arbitráž - kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR.</p> <p>- uviesť príčiny vypuknutia 2. svetovej vojny - pochopiť význam vzniku protihitlerovskej koalície, rozpoznať nebezpečenstvo ideológií, ktoré hlásajú rasovú neznášanlivosť - opísať príčiny a priebeh 2. svetovej vojny - ukázať na historickej mape najväčšie bitky - v chronologickom poradí zoradiť štáty napadnuté Nemeckom - opísať protifašistický odboj a život v čase vojny - zhodnotiť holokaust</p> <p>Žiaci sú schopní: - uviesť príčiny vzniku Slovenskej republiky(1939 – 1945) - rozlíšiť autoritatívny režim od demokracie - kriticky zhodnotiť postoj Nemecka voči Slovenskej republike - analyzovať dôsledky židovského kódexu - dokumentovať význam slovenského národného povstania - charakterizovať Slovenskú republiku - analyzovať politický systém SR - analyzovať hospodárstvo SR - zhodnotiť dôsledky holokaustu - opísať domáci odboj - uviesť význam SNP - napísať krátku úvahu o každodennom živote obyvateľstva v Slovenskej republike</p> <p>Žiaci sú schopní: - pochopiť rozdelenie sveta na dva tábory - rozlíšiť život za železnou oponou - rozpoznať zmeny v rozdelenom svete - porovnať politické systémy a ich vplyv na každodenný život - opísať dôsledky 2. svetovej vojny - uviesť príčiny vzniku dvoch mocenských blokov - dokumentovať proces sovietyzácie strednej a východnej Európy - charakterizovať studenú vojnu, - opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy - opísať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej diktatúre - vysvetliť hromadenie bohatstva v rukách jednotlivcov a medzinárodných korporácií - zaujať stanovisko k procesu dekolonizácie – poznajú objavy na poli vesmírneho výskumu, vedia opísať súperenie USA a ZSSR v tejto oblasti</p> <p>- uviesť príčiny narastania vplyvu KSC - zhodnotiť februárový prevrat - analyzovať 50-te roky a procesy s buržoáznymi nacionalistami - vysvetliť znaky socializmu - zhodnotiť kolektivizáciu a industrializáciu - dokumentovať narastanie krízy a jej vyvrcholenie v“ socializme s ľudskou tvárou“ - charakterizovať rok 1968 a osobnosť A. Dubčeka -charakterizovať normalizáciu a osobnosť G. Husáka - zdôvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu - zdôvodniť podstatu Charty 77 - opísať dissent - uviesť význam sviečkovej manifestácie - vysvetliť pád železnej opony a “</p>

<p>svete</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podoby totality <p>Slovenská republika 1993</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokus o reformu • Nežná revolúcia • Doba premien • Európska únia • Kultúra a civilizácia <p>Súčasný svet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koniec rozdeleného sveta • Fenomény súčasnosti <p>História nášho mesta/miesta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osídlenie územia od praveku po antiku • Bratislava a Slovania, Kelti a Rimania • Stredoveká Bratislava • Bratislava 18. – 20. stor. • História Lamača a našej školy 	<p>nežnú revolúciu“ - vymenovať pozitíva a negatíva socializmu</p> <p>Žiaci sú schopní: - vymenovať príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky - opísať vznik Slovenskej republiky - uviesť výhody a nevýhody vstupu Slovenska do NATO a EÚ - zhodnotiť prijatie eura, poznajú historické pozadie vzniku EÚ, poznajú inštitúcie EÚ a vedia vysvetliť ich poslanie, vedia charakterizovať pojem kultúra a civilizácia, poznajú základné myšlienky teórií zaoberajúcich sa týmito pojmami</p> <p>Žiaci sú schopní: - uviesť rozdiely v hospodárskom a politickom systéme súčasného sveta - uviesť výhody a nevýhody zjednocovania Európy - hľadať dôvody vzniku terorizmu vo svete - zaujať stanovisko k teroristickým útokom - zistiť príčiny globálneho otepľovania - rozlíšiť výhody a nevýhody internetu.</p> <p>Žiaci: poznajú históriu Bratislavy od počiatku osídľovania tohto územia až po súčasnosť, poznajú najdôležitejšie budovy v meste, ich minulosť a súčasné využitie, spracujú časovú os k tejto téme, vedia pracovať s kronikami, matrikami a archívnymi materiálmi mesta, vedia využívať metódu oral history pre získavanie informácií, poznajú významné osobnosti v dejinách Bratislavy.</p>
---	---